

Čo dokážu...

Na Slovensku žije mnoho znevýhodnených detí. Napríklad aj takých, ktorých duševný vývoj je oneskorený, pretože sa narodili ako zdravotne postihnutí. To však neznamená, že nie sú šťastné alebo že by sa mali doma skrývať. Naopak. Presvedčili nás, že sú schopné naučiť sa postarať o seba, svoju čistotu, pripraviť raňajky, desiatu, umyť po sebe pohár, ísť vysypať smeti. Vedia sa hrať rôzne hry alebo nakresliť pekný obrázok. Dokážu urobiť zaujímavú skladačku či koláž... Dokážu zájsť aj do obchodu na nákup. Tak to robia i deti s Downovým syndrómom či tie, ktoré v detstve prekonali mozgovú obrnu alebo utrpeli ťažký úraz. Práve s takýmito deťmi sme sa zoznámili i skamarátili. Predstavila nám ich pani učiteľka Lubica Svitáčová, špeciálna pedagogička, v dennom stacionári Slovenského Červeného kríža na Miletičovej ulici č. 59 v Bratislave. Všetky deti má veľmi rada. Vždy sa snaží, aby sa zlepšovali. Deti už u nej boli na návšteve. Hrali sa so psíkom, opekali v záhrade slaninku. Najväčším zážitkom bola pre ne cesta vlakom z Bratislavy do Senca a späť, ktorú zvečnili na výkresoch. Tie poslali do súťaže v novinách a získali za ne ocenenie. V dennom stacionári Slovenského Červeného kríža sme sa stretli aj s Jankom Slovák, ktorý má takmer 18 rokov. S pomocou iných sa naučil čítať. Presvedčili sme sa o tom pri návšteve petržalského hypermarketu Aupark. Prečítať nápisy nebol pre neho problém, rovnako ako ani zhotoviť si karnevalovú masku. Deti zo stacionára sa dokážu začleniť do normálneho života, ibaže niekedy potrebujú viac pomoci, najmä keď sa ich zdravotný stav zhorší. Inokedy si žiadajú

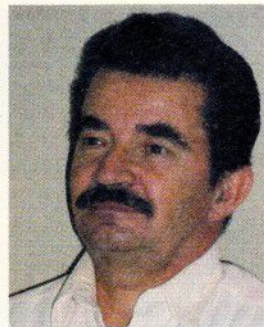
Deti si samy zhotovili karnevalové masky.

podrobnejšie vysvetlenie, keď niečomu nerozumejú. Rady sa učia, sú úprimné a prívetivé. Kamarátov a súrodencov veľmi ľúbia. Milujú a vážia si svojich rodičov i pani učiteľky a vychovávateľky. Rodina je pre nich nenahraditeľná najvyššia hodnota. Ich vedomosti zostanú také, akoby boli žiakmi na prvom stupni základnej školy, a predsa sa naučia všetko najnutnejšie pre praktický život. Ani tí starší sa v stacionári nikdy nenudia. Pani učiteľka i vychovávateľky im vždy nájdu zaujímavé činnosti. Každý deň spoločne hodnotia svoje úspechy a neúspechy a podobne ako v škole dostávajú i pochvalu. Dášku Pucherovú pochválili za pekne predvedený tanec, ktorý sa naučila so svojimi kamarátkami a stále sa v ňom zdokonaľuje. Má rada hudbu i kreslenie a maľovanie, a keď nechtiac urobí nejakú chybu, vždy sa ju snaží napraviť. V živote týchto detí nejestvuje zloba, nenávisť ani klamstvo. A to je veľmi cenné. Sú disciplinované a vedia sa sústrediť na prácu. Naučili sa to pomaly a postupne a vďaka dôslednosti vo výchove. Ten, kto si získa ich srdcia, získa bohatstvo, ktoré sa nedá merať peniazmi, ale trvá aj celý život.

Margita Škrabáľková
Snímka: autorka

OSOBNOSTI DEŤOM

Ing. Štefan Holakovský sa zaoberá metódami tvorivého myslenia nielen teoreticky, ale ich využíva aj v praxi. Vytvoril niekoľko desiatok vynálezov a pomohol pri prihlasovaní stoviek ďalších. Svoje skúsenosti si nenecháva pre seba a rád ich odovzdáva iným. (Doteraz viedol desiatky tréningov tvorivosti, uverejnil vyše 900 článkov, bol iniciátorom a hlavným autorom prvého multimediálneho CD ROM-u GENIUM o tvorivosti a ochrane produktov tvorivého myslenia...) Poprosil som ho o krátke zamyslenie nad tým, ako začína a čo by vám mohol poradiť. F.

Už v detstve som sa snažil s niektorými nápadmi zdôveriť ostatným. Rýchlo som však pochopil, že s uznaním nových myšlienok to nebude také jednoduché. Kamaráti mi s významným úškrnkom a niekedy aj s potukaním na čelo poradili: „Jeden vymyslel fúrik a potom ho musel tlačiť. Daj si to patentovať!“ Učiteľia mali ešte lepšiu radu: „Daj pokoj a nevymýšľaj! Radšej by si sa mal lepšie učiť!“ Otec mi celkom presvedčivo vysvetlil, že to, čo sa snažím vylepšiť, už určite vylepšili mnohí iní, ktorí to riešili predo mnou. Občas moje nápady komentoval aj slovami: „To sú také detské nápady.“ Keď som chcel prihlásiť svoj prvý vynález – viacúčelový stôl – kolegovia v práci mi radili, aby som sa ako inžinier nezosmiešňoval. Veď stôl vymysleli už pred tisíckami rokov. Nedal som sa odradiť, pretože „môj“ stôl bol iný ako všetky dovtedy známe – bol celosvetovo nový – a dostal som naň moje prvé autorské osvedčenie (patent). Pri tvorbe ďalších vynálezov mi už pomáhali znalosti metód tvorivého riešenia problémov. Teraz sa snažím pomáhať iným pri tvorbe a ochrane produktov tvorivého myslenia aj ako patentový zástupca. Tým, ktorí chcú vymýšľať, ponúkam myšlienku, ktorú dávno vyslovil niekto oveľa skúsenejší ako ja: „Mozog dobre pripravený je lepší ako mozog riadne prepĺnený.“ K tomu dodávam to, na čo som pri svojej vynálezovskej činnosti prišiel sám: „Urobiť zo zložitého zložitejšie je jednoduchšie, ako zjednodušiť jednoduché.“ A nedajte sa zastrašiť slovami: „Daj pokoj a nevymýšľaj!“ Radšej vymýšľajte!

Úloha pre vás

Počas vašej cesty z Akabu do Bakabu ste došli na križovatku troch ciest. Stĺp so smerovkami do jednotlivých miest ležal vyvrátený v priekope. Sedeli pri ňom traja tuláci, ktorí sa priznali, že jeden z nich nikdy nehovorí pravdu, druhý vždy hovorí pravdu a tretí hovorí, čo sa mu chce. Neprezradili vám, ktorý je ktorý. Každý z nich ukázal iný smer do Bakabu. Čo urobíte, aby ste čo najskôr mohli pokračovať správnym smerom?

